

Tisková zpráva STEM/MARK, kontakt: Jan Burianec, burianec@stemmark.cz, telefon: 776179823

V Praze, 14. 8. 2023

Češi si více uvědomují potřebu šetřit státní peníze, nejvíce vadí investice do další armádní techniky

Investovat by se mělo především do zdravotnictví, vzdělávání a dopravní infrastruktury.

Vládní komunikace se odstupem času dle mínění lidí nezlepšuje – kritizují ji i někteří voliči vládní koalice.

Průzkum agentury **STEM/MARK** byl realizován v druhé polovině července (více než dva měsíce po oznámení vládního ozdravného plánu – Česko ve formě). Cílem šetření bylo znovu zmapovat názory populace ohledně přijetí návrhu na ozdravení veřejných financí. Pozornost byla také věnována tomu, jak česká veřejnost hodnotí potenciální vládní investice a jak nahlíží na komunikaci vlády.

Lidé jsou k (prvnímu) vládnímu úspornému balíčku po dvou měsících méně skeptičtí

Konkrétně poklesl o 11 procentních bodů podíl těch, kteří nesouhlasí se všemi představenými vládními škrty a návrhy na další příjmy státu. To může být dáno detailnějším seznámením se s podobou balíčku či uvědoměním si, že se státními penězi je nutné více šetřit.

Zároveň také klesl počet lidí (nyní to častěji nedokáží odhadnout), kteří jsou přesvědčeni, že je vládní opatření budou stát něco navíc v rozpočtu domácnosti. Když byla skupina těch, kteří si myslí, že jsou schopni odhadnout konkrétní částku, vystavena otázka, kolik konkrétně je to bude stát navíc, uvedli respondenti v průměru částku 24. 500,- Kč (v červnu uváděli 11. 200,- Kč). Tento nárůst může být dán tím, že v dané skupině zůstali jen ti, kteří už předtím tvrdili, že je to bude něco stát a buď mají větší výdaje nebo více věří různým publikovaným odhadům. V této skupině jsou častěji zastoupeni muži, ekonomicky aktivní mezi 45-60 lety a lidé z menších měst.

„Je zapotřebí brát tuto částku s rezervou, protože mnoho lidí, pokud nemají zrovna vyšší ekonomické vzdělání, si jednotlivé položky nedokáže ještě hodnověrně spočítat. Navíc vládní úsporný balíček je stále tak trochu v mlze, diskutuje se o možných dílčích úpravách nebo se již mluví o dalším úsporném balíčku pro nadcházející období,“ přemýšlí nad výsledky autor průzkumu Jan Burianec ze STEM/MARK.

Potenciální vládní investice ano, ale efektivní a takové, které se nám vrátí

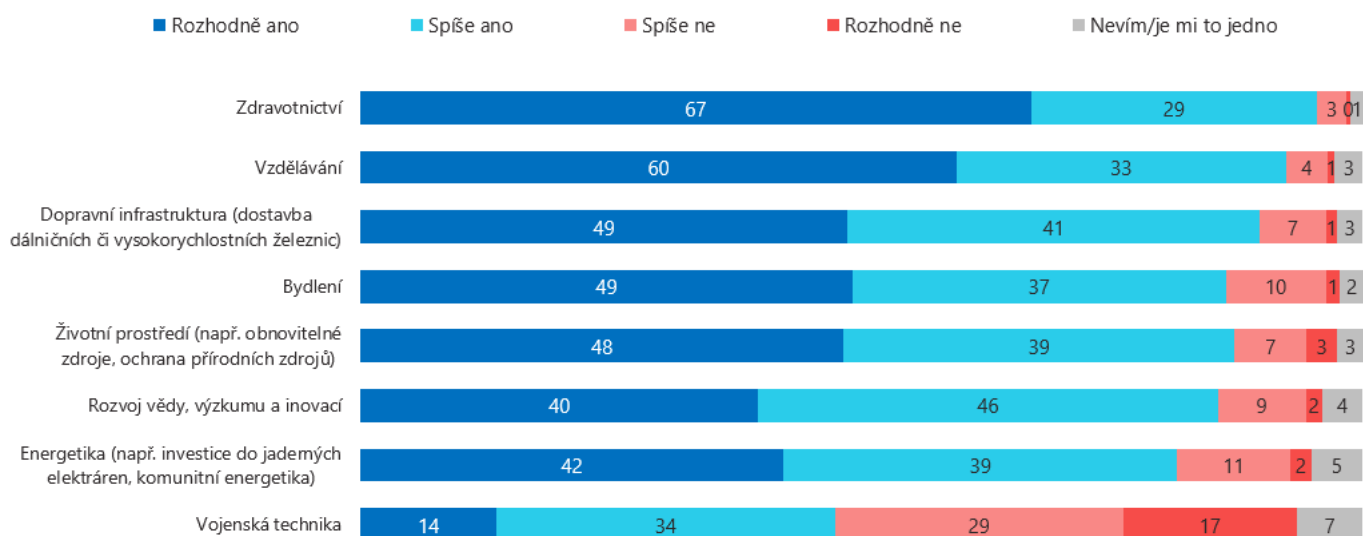
Tématem průzkumu STEM/MARK nebyly jen vládní úspory, ale také (možné) vládní investice. Lidé nejvíce podporují investice do oblasti zdravotnictví a vzdělávání. Na třetí příčce je rozvoj dopravní infrastruktury. Naopak dle téměř poloviny (46 %) dospělé populace by vláda neměla investovat do vojenské techniky či vybavení armády.

Postoj k vládním investicím poměrně značně ovlivňují dílčí sociodemografické charakteristiky, kdy například ženy častěji podporují investice do zdravotnictví, životního prostředí či bydlení. U mužů má vyšší míru podpory oblast dopravní infrastruktury, energetika či rozvoj vědy,

výzkumu a inovací. U mladých lidí do 30 let je vysoký akcent na oblast životního prostředí a ochranu přírody obecně. U lidí starších 60 let pak na oblast energetiky a dopravní infrastruktury. Oblast vzdělávání je přijímána téměř všemi sociodemografickými skupinami shodně.

Respondenti měli možnost uvést i další možné oblasti pro investice. Tuto možnost využila téměř třetina z nich a uvedli například sociální oblast (řešení důchodů či podporu rodin s dětmi), ojediněle též digitalizaci státu či sport a kulturu.

Graf 1: Důležitost oblastí pro investice

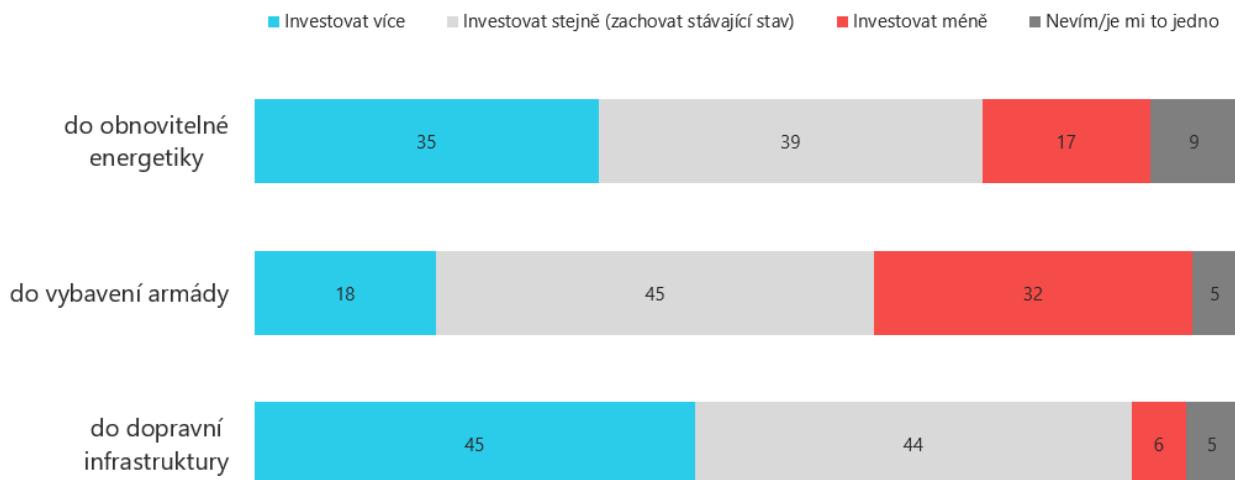

Měla by podle Vašeho názoru vláda investovat do následujících oblastí?
Všichni respondenti, n=1014 [údaje v %]

Podporována je dostavba dálnic, kontroverze vzbuzuje solární energetika, a odmítány jsou stíhačky 5. generace

Do oblastí možných investic, o kterých se aktuálně ve veřejném prostoru často mluví, se průzkum pokusil nahlédnout více detailněji. Jedná se konkrétně o obnovitelnou energii, dopravní infrastrukturu a vybavení armády. U dopravní infrastruktury jsou většinou podporovány investice konkrétně do dostavby dálničních sítí (84 %), ale i (oprav) silnic 1. a 2. tříd či výstavby vysokorychlostní železnice. Méně investovat (*poznámka: je zde ale málo respondentů*) by se mělo do rozšiřování cyklostezek či vodních cest. U obnovitelné energetiky je z hlediska vyšší podpory zmiňována solární energetika (fotovoltaika) – ta je zároveň ale i nejvíce odmítána. Z hlediska vybavení armády jsou nejvíce podporovány investice do protivzdušné obrany (75 %), výcviku a vzdělávání vojáků či prostředky pro elektronický boj/obranu (např. čelit kybernetickým útokům). Respondenti, kteří si myslí, že do armády se má investovat méně, jsou jednoznačně nejvíce proti investicím do stíhaček 5. generace (74 %), do vybavení pozemního vojska (tanky či bojová vozidla) či do modernizace leteckých základen. Je ale otázkou, zda tomu lidé vlastně rozumí či se v tomto specifickém tématu orientují – často jde tedy především o pocit.

Graf 2: Míra podpory investic do dílčích oblastí

Jak by se měla vláda v současné situaci (krize veřejných financí) postavit k investicím do: obnovitelné energetiky/do vybavení armády/do dopravní infrastruktury?
Všichni respondenti, n=1014 [údaje v %]

Detailní pohled na konkrétní investice naleznete zde: [STEM MARK – šablona](#)

Někteří ministři stále neznámí nebo neviditelní, vládní komunikace na vodě

Průzkum STEM/MARK potvrdil u veřejnosti dominantní známost (více než 90 %) předsedy vlády a předsedů stran dalších koaličních partnerů. Mezi méně známé (pod nebo kolem 50 %) patří Michal Šalamoun, Martin Dvořák či Helena Langšádlová. U některých ministrů část lidí ještě nezaznamenala žádnou činnost – jedná se právě o Michala Šalamouna a Helenu Langšádlovou či Martina Baxu, kteří mají méně viditelná ministerstva. Typické to je také u ministrů, kteří měnili své pozice nebo byli nově dosazeni – Hladík, Výborný, Bek či Dvořák. U nich bude hodnocení relevantní až později, kdy se ve svém resortu naplno rozkoukají.

„Vláda obecně má dle hodnocení lidí stále značnou rezervu v komunikaci. Kvalitu sdělování informací od vládních představitelů hodnotí dobře jen mizivé procento, i když třetina respondentů vidí snahu. Zbývající dvě třetiny si myslí, že se komunikace nedaří, a tak to hodnotí dokonce i někteří voliči vládních stran. Podobné hodnocení proběhlo již v letošním červnu, a přestože došlo k určitému zlepšení, čísla se téměř nezměnila,“ uzavírá Burianec.

Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím kombinace telefonického a online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 1014 osob ve věku 18 a více let. Výzkum je reprezentativní dle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a regionu na základě kvótního výběru. Pokud některý z grafů nedává v součtu 100 %, je to zapříčiněno automatickým zaokrouhlováním. Dotazování probíhalo od 21. do 28. července.

Tiskovou zprávu naleznete též na webu STEM/MARK, kde budou k dispozici i grafy v originálním/tiskovém formátu.

Odkaz: <https://stemmark.cz/cesi-si-vice-vedomuji-potrebu-setrit-statni-penize-nejvice-vadi-investice-do-dalsi-armadni-techniky/>